

Dagsordenens enkelte punkter.

I. Rapport fra arbejdsbureauets generaldirektør.¹⁾

Som hovedemne for rapporten, der iøvrigt på samme måde som de tidligere år indeholdt en oversigt over de vigtigste sociale udviklingslinier og over arbejdsorganisationens virksomhed i det forløbne år, havde ILO's generaldirektør *David A. Morse* valgt forholdet mellem beskæftigelsen på landet og i byerne.

Om dette emne fremhævede rapporten, at hovedproblemerne i de økonomisk mindre udviklede lande, hvor størstedelen af befolkningen er beskæftiget ved landbruget, er på den ene side den lave produktivitet og et lavt indkomstniveau og på den anden side manglende beskæftigelsesmuligheder. Under disse omstændigheder forlader mange arbejdere landet for at vandre til byerne, som de imidlertid ofte må forlade igen i løbet af nogen tid, idet de savner kendskab til beskæftigelsesmulighederne dér, ligesom de mangler erfaring med hensyn til industrielt arbejde. Resultatet bliver således en kontinuerlig bevægelse mellem land og by af en ufaglært og ustabil arbejdsstyrke, et resultat, der er til skade for industrien, landbruget og de pågældende arbejdere selv.

I de industrielt mere udviklede lande er hovedproblemet at sikre landbrugsproduktionen gennem tilstedeværelsen af det fornødne antal kvalificerede arbejdere. Antallet af arbejdere beskæftiget ved landbruget har gennem en årrække vist en nedadgående tendens. Som en af de vigtigste årsager til vandringer fra land til by anføres, at leve- og arbejdsvilkårene i almindelighed er betydeligt dårligere på landet end i byerne. Blandt de problemer, som den stigende koncentration af befolkningen i byerne har

skabt, kommer tilvejebringelsen af boliger samt den beskæftigelsesmæssige tilpasning af de indvandrede arbejdere i første række.

Efter at have stillet problemerne op, anviser generaldirektøren i sin rapport forskellige veje til deres løsning.

I de mindre udviklede lande må landbrugsmetoderne søges forbedret og produktionen intensiveret, f. eks. gennem øget mekanisering. Hvor mulighederne herfor foreligger, må hidtil uopdyrkede arealer bringes under kultur. Beskæftigelsesmulighederne vil kunne forøges bl. a. ved placering af småindustrier på landet. Det fastslås dog, at på længere sigt vil de problemer, som overskuddet af arbejdskraft på landet i disse lande frembyder, alene kunne løses gennem industrialisering i meget stor målestok.

I de mere udviklede lande må en landbrugsproduktion af den ønskede størrelse søges sikret gennem iværksættelse af foranstaltninger, hvorved leve- og arbejdsvilkårene for landbefolkningen bringes på linje med vilkårene for de øvrige befolkningsgrupper. Ved siden af lønforhøjelse og arbejdstidsforkortelse kommer navnlig skabelsen af bedre boligforhold i betragtning.

Under generaldebatten beskrev en række talere de problemer, som forholdet mellem beskæftigelsen på landet og i byerne havde rejst i deres respektive lande, og i tilslutning hertil skitseredes de tekniske, økonomiske og sociale reformer, der måtte anses for nødvendige i landbruget.

De sociale problemer, som den tekniske udvikling, navnlig den stigende automatisering, har rejst, var emnet for en række indlæg. Den engelske arbejdsminister *McLeod* henviste til tidligere tiders erfaringer. Under den første industrielle revolution

¹⁾ Rapporten i oversættelse til svensk (115 sider) kan fås ved henvendelse til socialministeriets internationale afdeling.